

PIŠETA IN UREJUJETA:
Lojze Košorok
in Pavla Gruden

HABEMUS PAPAM!

Poljski kardinal Karol Wojtza iz Krakowa je bil izvoljen za novega papeža. Po več kot 450 letih se je zgodilo, da je papeški prestol zasedel ne-Italjan, tokrat Slovan, Poljak in to iza takovane železne zavese.

Izvolitev je presenetila vse svet, verjetno najbolj Italjane same. Verjetno ni samo slučaj, da je bil izbran za voditelja katoliške cerkve ravno on, znak, da je katoliška cerkev le prišla iz kalupa tradicij. Če že ne bi bil izvoljen Italjan, bi bilo pričakovati, da bi zasedel prestol bodisi Francoz ali Američan.

Papež Janez Pavel II., je bil po sedaj malo poznan v svetu, dobro pa je poznan v krogu kardinalov in doma na Poljskem. Doma je poznan po tem, da se je javno in energično zavzemal za

SLOVENSKI DOPRINOS
AMERIKI IN SVETU

V zadnji številki smo pod naslovom: Slovenska prisotnost v ZDA, v kratkih obrisih predstavili Slovenski Ameriški Inštitut. Rekli smo da na znanstveni način obdelajo in obelodanijo Zgodovino Slovencev v ZDA, njih vpliv in doprinos Ameriki in posredno vsemu človeštву.

Leta 1976. je ob proslavah dvestoletnice ameriške revolucije bila tudi za Slovence edinstvena priložnost, da opozorijo na svojo prisotnost in svoj bogat doprinos Ameriki in svetu.

Venček programov za 200-

pravice katoličanov na Poljskem. Javno je nastopil s kritiko in zahtevo, da se uvede v šole krščanski nauk, češ da imajo poljski davkopalčevalci to pravico.

Poljski katoličani so sprejeli novico z velikim veseljem in navdušenjem, dočim domača media je sprejela novico kot nekaj nepomenljivega, televizija je pokazala le njegovo sliko in novico, da je kardinal Wojtza izvoljen za papeža. Dočim je Moskva pokazala veliko več navdušenja, češ, da je čast, da je papež izbran iz ene od socialističnih dežel.

Dobro ga je pozna tudi Poljaki v Avstraliji. Obiskal je vse večje skupine, ko se je 1972. leta mudil v Avstraliji, ob prilikih evharističnega kongresa. Novinarji vedo celo to, da se je v Avstraliji slikal s kenguriji.

L.K.

IN MEMORIAM

V pondeljek 16. oktobra, je zadel od srčne kapi v svojem domu preminil Lojze Pukl. Res je že nekaj časabolehal in bil na zdravljenju, vendar nihče ni pričakoval usodnega udarca, vsaj ne tako hitro, računajoč na njegovo močno in veselo naravo.

Vest, da nas je tako nenadoma zapustil je žalostno odjeknila, ne samo v njegovi družni, temveč po vsej slovenski srenji in med njegovimi številnimi prijatelji.

Bil je mož na mestu, ne samo dober soprog in vzgleden oče, temveč mož, ki ve kaj hoče ter vzgled vsakemu. Vsi smo ga imeli radi in vsled trdnega in poštenega značaja tudi vse visoko spoštivali. V njegovem srcu ni bilo hudobije, ampak njegovo srce je bilo odprt za vsakogar. Rad je pomagal vsakomur, za vsakega je imel veselo in dobro besedo, rad je pomagal skupnosti. Ni bil samo dober društveni delavec, temveč tudi odličen kulturni delavec. Spominjali se ga bomo ne samo po njegovih odličnih kulinarskih dobrotah, ki nam jih je neštetokrat serviral, spominjali se ga bomo po njegovem zdravem humorju, spominjali se ga

bil je mož na mestu, ne samo dober soprog in vzgleden oče, temveč mož, ki ve kaj hoče ter vzgled vsakemu. Vsi smo ga imeli radi in vsled trdnega in poštenega značaja tudi vse visoko spoštivali. V njegovem srcu ni bilo hudobije, ampak njegovo srce je bilo odprt za vsakogar. Rad je pomagal vsakomur, za vsakega je imel veselo in dobro besedo, rad je pomagal skupnosti. Ni bil samo dober društveni delavec, temveč tudi odličen kulturni delavec. Spominjali se ga bomo ne samo po njegovih odličnih kulinarskih dobrotah, ki nam jih je neštetokrat serviral, spominjali se ga bomo po njegovem zdravem humorju, spominjali se ga

Mašo zadušnico, kot ostale obrede je opravil v slovenski cerkvi p. Lovrenc, pri odprttem grobu pa je pevski zbor TRIGLAV zapel dva pesmi - žalostniki. Tamo smo se od Tebe, dragi Lojze, poslovili s pesmijo, kot si slovensko pesem nad vse ljubil. Razli smo se od Tebe brez besed, vsak s svojo taho žalost v srcu! Soprog Elzi, hčerkama Sonji in Jasni izrekamo naše globoko in iskreno sožalje, vse z Vami ne samo sočustvemo, nego vsi z Vami delimo gremko in taho žalost, ki jo vsi nosimo v naših srcih.

Dragi Lojze, Tebi pa naj bo lahka avstralska zemlja, ki Te pokriva in počivaj v miru!

Lojze Košorok

V sodelovanju z združenimi slov. društvji je dne 9. oktobra na proslavi v clevelandski javni knjižnici Slovenski inštitut pripravil dotlej najizčrpnejšo predavanje o treh stoletjih slovenskega doprinos Ameriki. Skozi ves mesec pa je bila v knjižnici tudi razstava. Tu so si obiskovalci ogledali poleg inštitutove bogate zbirke zgodovinskih dokumentov in slovenske književnosti in umetnosti, tudi več sto fotografij slovenskih mož in žena in njihovih stvaritev na vseh kontinentih sveta. Izjemno izčrpno in močno je bil prikazan slovenski doprinos vzgoji, veri, književnosti, umetnosti, znanosti, glazbi, arhitekturi, podjetništvu, politiki, športu, tehnologiji in industriji.

Med drugimi so obiskovalci razstave občudovali tudi Baragov indijanski slovar, fotografije najstarejših in najmodernejših koles, motorjev, avtomobilov in letal, ki so jih ustvarili Slovenci. Med slednjimi avtomobil

ŽENEVA-Na mednarodnem glasbenem tekmovanju v Ženevi je med 310 prijavljenimi glasbeniki, poustvarjalci Irena Krstić-Grafenauer dosegla prvo mesto, kar prav gotovo pomeni enega največjih dosežkov kateregačoli jugoslovenskega solista. To modnarodno tekmovanje /letos je bilo že štirideseti/prireja Združenje mednarodnih glasbenih natečajev vseh pet let v Ženevi. Pravico do nastopanja pa imajo samo solisti, in sicer do tridesetega leta starosti. V finale so se uvrstili le trije glasbeniki, med njimi tudi naša flavtistka Irena Grafenauerjeva. Nagrado so ji dodelili soglasno.

PORTOROŽ-Tu so se začeli drugi slovenski stomatološki dnevi, kjer se je zbral več kot 800 zobozdravnikov, zobozdravstvenih tehnikov, asistentov in medicinskih sester.

LJUBLJANA-Jugoslovanski predsednik Joisp Broz Tito je ob 70-letnici in za izredna literarna dela, ki so obogatila slovensko književnost in kulturo ter prispevala k dvigu nacionalne in socialne zavesti, kot tudi za pomemben prispevek k izgradnji socialistične samoupravne družbe, dodelil književniku Mišku Kranjcemu Red jugoslovenske zastave z lento. Mišku Kranjcu je visoko odlikovanje izročil predsednik republike konference SZDL Mitja Ribičić.

KAR PO DOMAČE...
PARTICIPATION

Nadaljevanje/

ljencev zahtevajo precizno znanje ne samo angleščine in drugih jezikov ampak tudi poznavanje medicinskih in pravnih izrazov v raznih jezikih.

Tista vrsta tolmačev, ki so jih rodili povojni čas in DP taborišča, in ki jih je pred 3 desetletji bilo kakor gob po dežju, danes več ne pride v poštev. Poklicni tolmači so v tistih časih bili redki kakor beli sloni. In dragi ko žafran. Državni tolmači še danes niso dosegli zadovoljive višine. To je posebno razvidno iz prevodov poročil, ki jih Ministrstvo za etnične zadeve pošilja etničnim časopisom.

Iz samega pregleda, ki ga je Komisija za etnične zadeve izvršila je razvidno, da vprašanje tolmačev v Avstraliji še dolgo ne bo rešeno na zadovoljiv način. Vsekakor ne za emigrante iz tistih zemlja, kjer angleščina ni med obveznimi šolskimi predmeti.

Kaj predлага "PARTICIPATION" za rešitev tega problema?

Predlogi so številni, dobri, izvedljivi, toda dokaj časa bo trajalo predno se bodo uresničili. V ta namen je v Poročilu navedenih 27 točk. Oglejmo si le glavne, najlaže izvedljive:

4. Da vsi državni oddelki v N.S.W. in določene oblasti, ki se bavijo z Informativno službo za emigrante, to delo smatrajo za posebno nujno ter da je v ta namen potrebno posvetovanje s Komisijo za etnične zadeve.

5. Da naj bi Komisija v sodelovanju z etničnim tiskom in etničnim radiom objavila informacije vlade v N.S.W., ki se tičejo etničnih skupnosti.

6. Da se razen po radiu, televizorju in tisku objavi tudi s pomočjo lepakov na poštah, sodnijah, javnih mestih, javnem transportu in nakupovalnih središčih, kje in v kakšne svrhe so na razpolago tolmači.

22. Da naj bi v državnih uradih, tistih krajev, kjer je visoko število emigrantov, bili na razpolago dvojni ročni telefoni v direktni zvezi z uradom za tolmačstvo.

26. Da naj bi bili uradi za Državno socialno pomoč in Informacije v centrih za nakupovanje, industrijskih in zdravniških središčih in celo v premičnih pisarnah.

27. Da naj bi se tozadevna služba v dobrobit emigrantov vrnila celo ob četrtekih zvečer, in, ali ob sobotah zjutraj.

Res ni kaj oporekati tem predlogom. Emigranti, ki bodo nekoč imeli na razpolago vse te državne usluge se ne bodo imeli na kaj pritoževati.

Iz vseh le tukaj omnenih predlogov je razvidno, da so poročilo "PARTICIPATION" sestavili dalekovidni, izkušeni emigranti /državni uradniki/ človekoljubi, katerih vizija je idealno urejena država.

Mi pa se lahko tolazimo s tem, da smo služili Avstraliji v nauk, kako se ne sme postopati s priseljenci, če državna uprava želi, da bi le ti postali zadovoljni in lojalni državljanji.

Nadaljevanje prihodnjic

Pavla Gruden

KNIN: PRIPITOMLJENO RATNIČKO GNEZDO

Nijedna osvajačka vojska nije obišla Knin, ali ga turističke agencije uporno mimoilaze. - Predeo nenadmašne lepote i izuzetnih spomenika.

U Kninu, drevnom i, istovremeno novom gradiću /vekovima se podiže i ruši/, s ponosom kažu: "Svi putevi vode u Knin!"

U njemu se ukrštaju saobraćajnice Dalmacije, Like i Bosne. Nijedna ga osvajačka vojska nije zaobišla. Ali, turističke organizacije ga ostavljaju po strani svojih izletničkih ruta. Šteta: Knin i Kninska krajina otkriće su onima koji žele više saznanja o istoriji, spomenicima i prirodnim lepotama.

JEDAN OD NAJVEĆIH SREDNJOVEKOVNIH SPOMENIKA

Šetajući blagim usponom,

začas se stiže do masivnih vrata kninske tvrđave, koja se nadnosi nad gradićem s ljubavlju uređenim. Nekada je to bila najmoćnija utvrda i "ključ Dalmacije", čiji svaki kamen svedoči o minulim burama. Prostire se na čitavih 123.143 kvadratnih metara i danas je jedan od najvećih, najboljih čuvanih i uređenih srednjovekovnih spomenika naše zemlje. Pamtiti ilirska vremena, Klaudijeve legije, stare Slovene, koji mu udariše temelje u šestom veku; pamti poslednjeg kralja Hrvatske narodne dinastije, Petra Svačića, koji učini Knin prestonicom. Ovde su vladali banovi hrvatski Pavao i Mladen, koji

od gospodara postade zatочnik kninske tvrđave, gde ga zatvori Karlo Robert anžujski... Kninske bedeme zaposeli su Turci 1522. godine i iz tog uporišta puštošili Dalmaciju čitavih 150 godina. U mračnim lagumima kninskog grada čamio je i pop Petar Jagodić Kuridža, vođa narodnog ustanka u Bukovici, protiv mletačkog ugnjetavanja...

Na kulama i mostovima u labyrinima hodnika i tajnih prolaza u tesnim zatvorskim celijama, u bolnici, barutani, pred mnogobrojnim puškarnicama i postoljima za topove, smenjivali su se Mlečani, Austrijanci, Napoleonovi vojnici.

Oko ovih bedema i prošloga rata su vođeni šestostki bojevi. Sa njih se pruža pogled, na sve četiri strane: na puteve, polja, šume, naselja, zapenušane slapove Krke, na suseden piramidalni brda Svetog Spasa, na koje se uzdiže kameni cvet spomenika oslobođiocima Knina.

Fra Lujo Marun, učeni

čeli da obnavljaju obrušenu kninsku tvrđavu 1962. godine, sa početnih milion dina. Profesor Paško Paić, jedan od pokretača te akcije pokazao nam je kako su radnici - viseći često na konopcima iznad ambisa - postavljali kamen po kamen na mesto gde je nekad bio.

PLANINSKI PREDEO NADOMAK MORA

Turističko društvo postalo je i pre rata u Kninu, a obnovljeno je pre dve godine. Planova i želja imaju mnogo, samo treba da i veće hotelske kuće i agencije shvate turističku vrednost ovoga kraja. Tome će doprineti, besumnje, moderni putevi ka Benkovcu, Obrovcu i Zadru, a sada se u Knin stiže asfaltom od Šibenika, a vozom ličkom i unskom prugom. U mestu je hotel "Dinara" D. kategorije i savremeno uređen Starački dom sa 65 postelja.

Ali, Kninjani vide mogućnost razvoja, pre svega, u izletničkom turizmu. Nedaleko je, na primer, starohrvatsko nalazište Biskupija gde je ubijen kralj Zvonimir, dok je pozivao, po papinom nalogu, velikaše u borbu protiv Selđuka. Zatim, ostaci antičkih gradova Burmuna i Varvarije; pa nešto dalje manastiri Krka i Krupa, zadužbine Dušanove sestre Jelene i kralja Milutina, puni starina i uspomena; tu je i samostan Visovac, koji je inspirisao Simu Matavulja za "Bakonju fra Brna". Samo četiri kilometara od Knina ruši se 22 metra visok Krčića slap, a pod njim, izvire Krka, najlepša evropska reka, koja vija u 75 kilometara kroz čudesne lepe predele: čas podivlja - bacajući se uskocitanim vodopadima, čas se smiri u tišini kraških jezera. A 14 kilometara od Knina put vodi u Surđup, planinski predeo šuma i livada, nadomak vreline mora.

Kninsko područje, ukratko ne treba prepustiti slučajnom otkriću namernika, već mu planski dovoditi izletnike, koji hoće da vide više od pogleda kroz hotelski prozor, plaže i obilaska uvek istih mesta.

čovek i arheolog, otkupio je kninsku tvrđavu za 7.000 kruna, pošto je prodao svoje imanje, osnovao Kninsko starinarsko društvo 1887 godine i prvi muzej hrvatskih spomenika 1893. godine u Kninu.

U naše doba, njegova vizija počinje da se ostvaruje.

Vekovno poprište krvavih sukoba služi festivalu dramskih amatera i drugim kulturnim priredbama. U nekadašnjoj mletačkoj stržari sada je mali restoran, u vojničkoj kapeli - arheološka zbirka. Kninjani su po-

Velebit — pogled na Krajačeve kukove.

Yugoslovensko-Australsko društvo iz Newtouna, prikazat će u nedelju 29.10.70. godine film **OKUPACIJA U 26 SLIKA**. U glavnim ulogama: Boris Djordjević, Stevo Žigon, Rade Marković i drugi. Film će se prikazivati na adresi 189 Church St. Newtoun, u 7 sati uveče.
Napomena: Jugoslovenski filmovi se prikazuju svake nedelje u isto vreme.

Svi dobro došli!
UPRAVA

JOŠ SAMO PET DANA ...

Povodom 165-godišnjice rođenja Petra Petrovića Njegoša, Pisca, Filozofa, Vladike i Vladara Crne Gore, Crnogorsko kulturno umjetničko društvo "NJEGOŠ" iz Sidneja organizuje u:

SUBOTU, 28. OKTOBARA 1978.

GODINE

SVEČANU DODJELU 'NJEGOŠEVE NAGRADE'

Biće dodjeljeno 10. nagrada piscima-amaterima doseljenicima iz Jugoslavije koji žive u Australiji. Između ostalih biće dodijeljene i tri "Njegoševe medalje": Zlatna, Srebrna i Bronzana.

Svečanoj dodjeli nagrade prisustvovali će ugledne ličnosti australijskog kulturnog i političkog života.

**140-146 DARLINGHURST RD.
DARLINGHURST
/N.S.W. Jewish War Memorial/**

je rezervisan za održavanje svečane dodjele nagrada i tradicionalne

ZABAVE

koja počinje u 7.30 p.m.

Proslavu će uveličati dva poznata orkestra i folklorna grupa KUD "Ilinđen" iz Rokdela.

Karte za ovu svečanu priredbu puštene su u prodaju i mogu se dobiti:

- * BALKAN TRAVEL AGENCY - Liverpool i Cabramatta;
- * BRANA TRAVEL AGENCY - Fairfield;
- * AVIO-PUTNIČKA AGENCIJA - Newtown;
- * ADRIATIC - Putnička agencija Newtown;
- * SUMADIJA RESTORAN - Newtown;
- * JOHN WUNDERLICH, APOTEKA - Cabramatta;
- * B.P. CARRINGTON SERVICE STATION - Horsley Drive, Fairfield.

Cijena ulaznica je 12,00 dolara. U cijenu je uračunata večera, aperitiv i piće.

Ostalo je do održavanja ove jedinstvene kulturne manifestacije u Australiji.

KUD "Njegoš" obavještava svoje prijatelje i simpatizere da preostale ulaznice rezervišu i otkupe na vrijeme.

JOŠ SAMO PET DANA ...

Joko Knežević: »Oproštaj« (detajl)

MONTENEGRO TAXI TRUCK

PREVOZIMO SVE VRSTE NAMEŠTAJA U SVIM PREDELIMA MELBURNA

7 DANA NEDELJNO

Tel. 391-8654
U SVAKO DOBA

Vlasnik
SLAVKO BARAĆ

Tel. A.H. 314-2773

MARATHON
PUTNIČKA AGENCIJA
TRAVEL AGENCY
FOR SALE QANTAS JAT

Contact

YARRAVILLE REAL ESTATE

REAL ESTATE AND INSURANCE AGENTS
50 ANDERSON STREET, YARRAVILLE, 3013

Za sva putovanja, kupu - prodaju i osiguranje pozovite VIDIĆA Tel. 689-5973